

5 Reformoidut ja anglikaanit

Sivut 54–63

Johdattavat kysymykset

- Miten reformaatio eteni Saksasta muualle Eurooppaan?
- Mitä erityistä on reformoidun kirkon opissa ja etiikassa?
- Miten anglikaaninen kirkko toimii?
- Miten anglikaaninen kirkko eroaa katolisesta kirkosta?

Reformoidun kirkon historiaa

- syntyi Sveitsissä Ulrich Zwinglin ja Jean Calvinin toimesta
- Zwinglin ja Lutherin tulkinta ehtoollisesta erilainen:
- Luther: Kristus on itse läsnä ehtoollisella
- Zwingli: ehtoollinen on muistoateria
- Zwinglin tavoitteena poistaa kirkosta kaikki, mitä Raamatussa ei mainita
- Calvin halusi luoda Genevestä teokratian, Jumalan johtaman yhteiskunnan

Reformoidun kirkon oppi ja etiikka

- predestinaatio-
eli ennaltamääräämisoppi
- Jumalan tahdon toteuttaminen
ihmisen velvollisuus
- kirkkorakennukset koruttomia
- korkea moraali
- Raamatun laki kertoo ihmiselle, miten
hänen pitää toimia
- kymmenen käskyn merkitys

Anglikaanisen kirkon historiaa

- syntyi kuningas Henrik VIII:n perimyshuolien takia
- Thomas Cranmer teologisena neuvonantajana
  - Canterburyn arkkipiispaksi
  - laati kirkkojärjestyksen
- Henrikin kolme lasta seurasivat häntä valtaistuimella
- Edvard VI jatkoi reformaatiota
- Maria I pyrki palauttamaan katolisen uskon Englantiin
- Elisabeth I vakiinnutti Englantiin anglikaanisen kirkon
- puritaanit radikaali liike

Anglikaaninen kirkko keskitien kirkkona

- monet tavat ja käytännöt katolisesta kirkosta
- oppi protestanttinen: esim. kaksi sakramenttia, armon korostus
- opillisia teoksia mm. Yhteisen rukouksen kirja ja 39 uskonartiklaa

Anglikaaninen kirkko maailmalla

- jakautunut erilaisiin suuntauksiin: matalakirkollinen ja korkeakirkollinen
- Englannissa The Church of England
- johdossa kuningas tai kuningatar
- valtiokirkko
- tunnetaan esim. Yhdysvalloissa nimellä episkopaalinen kirkko

Keskeiset käsitteet

- matalakirkollisuus
- korkeakirkollisuus
- kongregationalistiset kirkot
- hugenotit
- puritaaninen liike
- episkopaalinen kirkko
- kalvinismi
- presbyteerit
- predestinaatio-oppi

